1961

ఫిబ్రవరి 6

మెస్సర్స్ జెతామంద్ అండ్ సన్స్

v.

ది స్టేట్ ఆఫ్ ఉత్తరప్రదేశ్

(జె. ఎల్. కపూర్ మరియు జె. సి. షా, న్యాయమూర్తి)

సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీల్ - హైకోర్టు ద్వారా యోగ్యత ధృవపత్రం - రిమాండ్ ఉత్తర్వు, తుది ఉత్తర్వు అవుతుందా మరియు ఎప్పుడు - గణనీయమైన శాసన ప్రశ్న - హైకోర్టు యొక్క అధికారం - భారత రాజ్యాంగం, ఆర్టికల్ 133 - సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 (V ఆఫ్ 1908), సెక్షన్ 109.

ఇరువర్గాల మధ్యకుదిరిన ఒప్పందం మేరకు కంకర రాళ్ళ సరఫరాకు సంబంధించిన వివాదాన్ని ఒప్పందం ప్రకారం నియమించిన మధ్యవర్తికి అప్పగించారు. మధ్యవర్తి తీర్పులను అప్పీలుదారులు వ్యతిరేకించారు, కానీ ట్రయల్ కోర్టు వివాదాన్ని సక్రమంగా

ప్రస్తావించారు మరియు తీర్పులు చెల్లుబాటు అయ్యేలా ఇచ్చారు అని నిర్ణయించింది.

హైకోర్టు ట్రయల్ కోర్టు ఆదేశాలను రద్దు చేసింది మరియు అన్ని అంశాలను రూపొందించి, పక్షాలకు సాక్ష్యాలను సమర్పించే అవకాశాన్ని ఇచ్చిన తరువాత కేసు నిర్ణయం కొరకు రిమాండ్ చేసింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 (1) (సి) కింద ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేయడానికి హైకోర్టు యోగ్యత ధృవపత్రం మంజూరు చేసింది.

తద్వారా, పక్షాల హక్కులకు సంబంధించిన ఏ ప్రశ్నను నిర్ణయించకుండా కేసును రిమాండ్ చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయడం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 అర్థంలో తీర్పు, డిక్రీ లేదా తుది ఉత్తర్వు కాదు. సివిల్ ప్రొసీడింగ్ లో వివాదంలో ఉన్న పక్షాల హక్కులకు సంబంధించి తుది నిర్ణయం తీసుకుంటే ఉత్తర్వులు ఫైనల్ అవుతాయి.

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 109 ప్రకారం రాజ్యాంగంలోని చాప్టర్ 4, పార్ట్ V కు లోబడి తీర్పులు, డిక్రీలు మరియు తుది ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా మాత్రమే ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేసుకునే అధికారం ఉంది.

వి. ఎం. అబ్దుల్ రెహమాన్ అండ్ అదర్స్ v. *వి. డి. కె. కాసిమ్ అండ్ సన్స్ అండ్ అనదర్* (1933) ఎల్. ఆర్. 60. ఐ. ఏ. 76, సూచించబడింది.

హైకోర్టు జారీ చేసిన ఆదేశాలు అధిక పబ్లిక్ లేదా ప్రైవేట్ ప్రాముఖ్యత కలిగిన ఏ ప్రశ్నను లేవనెత్తలేదు మరియు భారత మధ్యవర్తిత్వ చట్టం యొక్క మొదటి షెడ్యూల్ లోని పేరా 3 యొక్క వివరణ ప్రశ్నను కూడా సివిల్ జడ్జి విచారణకు వదిలివేయబడినందున, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 ప్రకారం ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేయడానికి యోగ్యత ధృవపత్రం మంజూరు చేయబడదు.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీళ్లనంబర్లు 421 నుంచి 423 ఆఫ్ 1957.

ఎఫ్. ఎ. ఎఫ్. ఒ నంబర్లు 11 నుండి 13 ఆఫ్ 1953లో లక్నోలోని అలహాబాద్ హైకోర్టు (లక్నో బెంచ్) 1955 ఫిబ్రవరి 18 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి అప్పీళ్లు.

జె. బి. దాదాచాంజీ, అప్పీలుదారు తరఫున.
సి. బి. అగర్వాల్ మరియు *సి. పి. లాల్*, ప్రతివాది తరఫున.

1961. ఫిబ్రవరి 6. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును వెలువరించినది
షా, జె. – ఈ మూడు అప్పీళ్లను రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 (1) (సి) కింద అలహాబాద్ హైకోర్టు మంజూరు చేసిన యోగ్యత ధృవపత్రం తో అప్పీలుదారులు మెస్సర్స్ జెతానంద్ అండ్ సన్స్ దాఖలు చేశారు.
అలహాబాద్ జిల్లాలోని శంకర్ ఘర్ వద్ద కంకర రాళ్ళ సరఫరా కోసం 1947 మార్చి 20, 1947 మే 27 మరియు 1947 జూన్ 28న యునైటెడ్ ప్రావిన్సుల ప్రభుత్వంతో (ఇప్పుడు ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం అని పిలుస్తారు) అప్పీలుదారులు మూడు వేర్వేరు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నారు. ఒకే విధమైన నిబంధనలతో ఉన్న ఒప్పందాలు ఈ క్రింది మధ్యవర్తిత్వ నిబంధనను కలిగి ఉన్నాయి:

"ఈ ఒప్పందాన్ని కొనసాగించే సమయంలో లేదా దాని రద్దు తరువాత లేదా దాని యొక్క ఏదైనా క్లాజు యొక్క ఉద్దేశ్యం లేదా అర్థం లేదా టెండర్, వివరణలు మరియు షరతులు లేదా వాటిలో ఏదైనా భాగానికి సంబంధించి లేదా దాని నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ఏదైనా భాగానికి సంబంధించి లేదా దాని నుండి ఉత్పన్నమయ్యే లేదా సంఘటనకు సంబంధించి వారి మధ్య తలెత్తే అన్ని వివాదాలు ఇంతకు ముందు

ఎటువంటి స్పష్టమైన నిబంధన చేయబడకపోతే, సంబంధిత సర్కిల్ యొక్క సూపరింటెండింగ్ ఇంజినీరుకు రిఫర్ చేయాలి మరియు అతని నిర్ణయం అన్ని సందర్భాల్లో మరియు అన్ని సమయాల్లోనూ అంతిమమైనది, బద్ధమవుతుంది మరియు పక్షాల మధ్య నిర్ణయాత్మకంగా ఉంటుంది."

ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా అప్పీలుదారులు కంకర రాళ్ళను సరఫరా చేశారు. ఆ తర్వాత ఒప్పందాల్లోని క్లాజ్ (16) ప్రకారం అని పేర్కొంటూ, ప్రొవిన్షియల్ డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు అప్పీలుదారులకు మరియు ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి మధ్య ఉన్న కొన్ని వివాదాలను, ఒప్పందాల పనితీరు వల్ల తలెత్తాయని ఆరోపిస్తూ, సంబంధిత సర్కిల్ సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్ మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించింది. నోటీసుల్లో నిర్దేశించిన సమయంలో అప్పీలుదారులు తన ముందు హాజరుకావాలని సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీర్ ఆదేశించారు. అప్పీలుదారులు 1951 మే 31 నాటి తమ లేఖ ద్వారా సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్ యొక్క అధికార పరిధికి సమర్పించడానికి నిరాకరించారు, మరియు అతను కేసులను ఏకపక్షంగా విచారించి మరియు నిర్ణయిస్తే, "నిర్ణయాలు వారిపై కట్టుబడి ఉండవు" అని ఆయనకు తెలియజేశారు. 1953 ఫిబ్రవరి 7న సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీర్ మూడు ఒప్పందాల కింద తలెత్తిన వివాదాలకు సంబంధించి మూడు తీర్పులను రూపొందించి ప్రతివాది లక్నోలోని సివిల్ జడ్జి కోర్టులో దాఖలు చేశారు. ఒప్పందాలు పూర్తిగా అమలు చేయబడ్డాయని, ఒప్పందాలు పూర్తిగా

అమలు చేయబడిన తర్వాత ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఒప్పందాల నుండి ఉద్భవించిందని ఆరోపించిన వివాదం తలెత్తిందని, ఆ ఆరోపించిన వివాదాలను రాష్ట్రం మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించలేదని అప్పీలుదారులు తీర్పులను రద్దు చేయాలని దరఖాస్తు చేశారు. మధ్యవర్తిత్వ ఒప్పందాలపై ఆర్బిట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 20 ప్రకారం చర్యలు తీసుకోనందున ఈ తీర్పులు చట్టపరంగా చెల్లుబాటు కావని వారు వాదించారు. ఇరువర్గాల మధ్య వివాదాలను ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్‌కు సక్రమంగా పంపిందని మరియు తీర్పులు సక్రమంగా జరిగాయని లక్నో సివిల్ జడ్జి అభిప్రాయపడ్డారు.

లక్నో సివిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా, అప్పీలుదారులు అలహాబాద్‌లోని హైకోర్టులో మూడు అప్పీళ్లు దాఖలు చేశారు.

సివిల్ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను హైకోర్టు రద్దు చేసింది మరియు అప్పీలుదారులను, అవసరమైతే ప్రతివాదిని వారి అభ్యంతరాలను సవరించడానికి అనుమతించాలని మరియు అభ్యంతరాల నుండి ఉత్పన్నమయ్యే అన్ని సమస్యలను రూపొందించి, వాదులు తమకు నచ్చిన సాక్ష్యాలను ఉంచడానికి మరియు అటువంటి సాక్ష్యాలపై కేసును నిర్ణయించడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని ఆదేశిస్తూ కేసులను ట్రయల్ జడ్జికి రిమాండ్ చేసింది. హైకోర్టు దృష్టిలో తీర్పుల దాఖలుపై అప్పీలుదారులకు సరైన నోటీసు ఇవ్వలేదని మరియు "కోర్టులో విచారణ నిర్వహణలో కోర్టు మరియు మధ్యవర్తి అనుసరించిన విధానం వల్ల వారి సమాధానానికి తీవ్రంగా ఆటంకం కలిగించింది" అని పేర్కొంది. అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తులపై , హైకోర్టు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133

(1) (సి) కింద ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేయడానికి అనుమతి ఇచ్చింది , ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేయడానికి కేసులు తగినవని ధృవీకరించింది.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133(1) (సి) ప్రకారం ధృవీకరణ పత్రం ఇవ్వడంలో హైకోర్టు అసమర్థంగా ఉందని ప్రతివాది తరఫు న్యాయవాది కోరారు.

హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు న్యాయ ప్రయోజనాలకు అవసరమైన ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి లేదా కోర్టు ప్రక్రియ దుర్వినియోగాన్ని నిరోధించడానికి అంతర్గత అధికారాన్ని ఉపయోగించి జారీ చేయబడ్డాయి. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 ప్రకారం, హైకోర్టు యొక్క సివిల్ ప్రొసీడింగ్ లో ఏదైనా తీర్పు, డిక్రీ లేదా తుది ఉత్తర్వు నుండి ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ ఉంటుంది, హైకోర్టు ధృవీకరించినట్లయితే:

(ఎ) ....

(బి) .... లేదా

(సి) "ఈ కేసు సుప్రీంకోర్టులో అప్పీలుకు తగినది."

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 151 కింద కేసులను రిమాండ్ చేస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 అర్థంలో తీర్పు, డిక్రీ లేదా తుది ఉత్తర్వు కాదని మా అభిప్రాయం. ఈ వివాదంలో ఇరు పక్షాల హక్కులకు సంబంధించిన ఏ ప్రశ్నను హైకోర్టు తన ఉత్తర్వుల ద్వారా తేల్చలేదు. తీర్పులను రద్దు చేయాలని అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన పిటిషన్లపై సరైన విచారణ జరగలేదని పేర్కొంటూ హైకోర్టు కేసులను

పునర్విచారణకు రిమాండ్ చేసింది. కేసులను పునర్విచారణకు రిమాండ్ చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయడం ఆర్టికల్ 133(1) (సి) అర్థంలో అంతిమ ఉత్తర్వు కాదు. సివిల్ ప్రొసీడింగ్ లో వివాదంలో ఉన్న పక్షాల హక్కులకు సంబంధించి తుది నిర్ణయం తీసుకుంటే అంతిమ ఉత్తర్వులు అవుతాయి. ఉత్తర్వు తరువాత, సివిల్ ప్రొసీడింగ్ ఇంకా విచారించబడాల్సి ఉంటే మరియు పక్షాల మధ్య వివాదంలో హక్కులను నిర్ణయించాల్సి వస్తే ఆ ఉత్తర్వు ఆర్టికల్ 133 యొక్క అర్థంలో అంతిమ ఉత్తర్వు కాదు. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 109 (1) (సి) ప్రకారం ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేసుకోవడానికి యోగ్యత ధృవపత్రం జారీ చేయవచ్చని హైకోర్టు భావించింది, ఆ తీర్పు అంతిమం కానప్పటికీ, ఆ అభిప్రాయానికి మద్దతుగా; వారు *వి. ఎం. అబ్దుల్ రెహమాన్* v. *డి. కె. కాసిమ్ అండ్ సన్స్* ((1933) ఎల్. ఆర్. 60 ఐ. ఎ. 76) కేసులో ప్రివీ కౌన్సిల్ జ్యుడీషియల్ కమిటీ ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడింది. కానీ కోడ్ లోని సెక్షన్ 109 ఇప్పుడు రాజ్యాంగంలోని చాప్టర్ IV, పార్ట్ V లకు స్పష్టంగా లోబడి ఉంది మరియు ఆ అధ్యాయంలో ఉన్న ఆర్టికల్ 133 (1) (సి) ఉత్తర్వు తుది ఉత్తర్వు అయితేనే హైకోర్టు ధృవపత్రం ము జూరు చేయడానికి అధికారం ఇస్తుంది. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 109 మరియు ఆర్టికల్ 133 మధ్య ఉన్న వైరుధ్యాన్ని సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (సవరణ) చట్టం 66 ఆఫ్ 1955 ద్వారా తొలగించారు. కానీ సవరణ చట్టం కంటే ముందే సెక్షన్ 109(1) (సి) క్రింద అధికారాలు రాజ్యాంగానికి లోబడి ఉండటంతో

తీర్పులు, డిక్రీలు, మరియు తుది ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా మాత్రమే ఈ కోర్టుకు అప్పీలు చేసుకునే అధికారం ఉంది.

హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు అధిక పబ్లిక్ లేదా ప్రైవేటు ప్రాముఖ్యత కలిగిన ఏ ప్రశ్నను లేవనెత్తలేదు. అప్పీలుదారులు తీర్పులను రద్దుచేయాలని దాఖలు చేసిన పిటిషన్లను సక్రమంగా విచారించలేదని, అందువల్ల ఈ కేసులను ట్రయల్ మొదట నుండి విచారణ కొరకు మొదటి సందర్భం కోర్టుకు రిమాండ్ చేయడానికి అర్హమైనవి అని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. తమ అభ్యర్థనలను సవరించుకోవడానికి హైకోర్టు పక్షాలకు అనుమతి ఇచ్చింది. "తలెత్తే అన్ని అంశాలను రూపొందించాలని మరియు పక్షాలు కోరుకున్న విధంగా అటువంటి సాక్ష్యాలను జోడించడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని" వారు సివిల్ జడ్జిని ఆదేశించారు. తాజా అభ్యర్థనలపై మరియు అభ్యర్థనలపై తలెత్తే అన్ని అంశాలపై మొదట నుండి విచారణ జరపాలని ఆదేశించింది. స్పష్టంగా, ఆదేశం సమయంలో హైకోర్టు ఇచ్చిన ఏ నిర్ణయం అయినా ఆ మొదట నుండి విచారణలో కట్టుబడి ఉండదు మరియు కేసులను సివిల్ జడ్జి కొత్తగా విచారించాల్సి ఉంటుంది. భారత మధ్యవర్తిత్వ చట్టంలోని మొదటి షెడ్యూలులోని 3వ పేరాయొక్క అర్ధాన్వయం గణనీయమైన శాసన ప్రశ్న లేవనెత్తిందని హైకోర్టు భావించింది. అయితే హైకోర్టు ఆదేశాల మేరకు, ఈ ప్రశ్నను కూడా సివిల్ జడ్జి ముందు విచారణ

జరిపేందుకు వదిలేశారు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 133 (1) (సి) ప్రకారం ధృవపత్రం ఇవ్వడానికి సమర్థించే అధిక పబ్లిక్ లేదా ప్రైవేట్ ప్రాముఖ్యత కలిగిన శాసన ప్రశ్నను లేవనెత్తనంగా తిరిగి విచారించడానికి నిర్దేశించబడిన ఒక ప్రశ్నను ఎలా పరిగణనలోకి తీసుకుంటారో అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాము.

తదనుగుణంగా హైకోర్టు ఇచ్చిన ధృవపత్రంను రద్దుచేసి, ఖర్చులతో ఈ అప్పీళ్లను కొట్టివేస్తున్నాం. ఒక విచారణ రుసుము.

అప్పీళ్ళు కొట్టివేయబడ్డాయి.